O’ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O’RTA MAXSUS TA’LIM VAZIRLIGI

“РЎЙХАТГА ОЛИНДИ”

№ ВМ – 343 – 5А340801 – 2.01

“1” ИЮЛЬ 2003 й.

“ТАСДИҚЛАНДИ”
Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус
таълим вазирлиги

“8” ИЮЛЬ 2003 й.

BANK NAZORATI VA TAHLILI
fanidan
DASTUR

Oliy ta’limning 340000 –“Biznes va boshqaruv” ta’lim sohasidagi 5A340701– “Kredit” magistratura mutaxassisligi uchun

Tashkent – 2003

Tuzuvchilar: prof. Abdullaeva Sh.Z.
k.o’q. M.M. Fayzullaeva
Taqrizchilar: dots. Murugova I.
dots. Norqobilov S.

"Bank nazorati va tahlili" fani magistraturada o’qitiladigan etakchi mutaxassislik fanlaridan biridir. Unda banklarda o’tkaziladigan nazorat va tahlil, ularning turlari, kapitalni boshqarishdagi moliyaviy tahlil, bank aktivlari va uning majburiyatlarini boshqarish bo’yicha tahlili, tijorat banklarining likvidligi va to’lovga layoqatliligi hamda bank tomonidan amalga oshiriladigan jami operatsiyalar bo’yicha tahlil qilish bilan bog’liq mavzular yoritiladi.

Курс "Банковский надзор и анализ" является одним из ведущих профессиональных предметов изучаемых в магистратуре. В нём освещаются темы необходимости анализа и виды анализа, финансовый анализ за управлением капитала, анализ управления банковскими активами и объязательствами, ликвидность и платёжеспособность коммерческих банков а также анализ всех операций выполняемых банками.

The course "Bank supervision and analysis" is one of the leading professional subjects studying is master classes. There are taught topics like: neednes in analysis types of analysis; financial analysis of managing of the capital; analysis of managing of bank actives; licvidity and payfulness of the commercial banks; also analysis of all operations fulfilled by banks.

Dastur Toshkent Moliya instituti Ilmiy Kengashida muhokama qilingan va nashrga tavsiya etilgan (2003 yil 25 aprel 9-sonli bayonnoma).

Dastur O’zbekiston Respublikasi Oliy va o’rta maxsus ta’lim vazirligi oliy o’quv yurtlariaro ilmiy-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi Kengash majlisida muhokama qilingan hamda nashrga tavsiya etilgan (2003 yil 1 iyul 37-sonli majlis bayoni).

1. SO’Z BOShI

"Bank nazorati va tahlili" fanini o’qitishning maqsadi va vazifasi

Bozor iqtisodiyoti sharoitida tijorat banklari asosan chetdan jalb qilingan mablag’lar bilan ishlaydi. Tijorat banklari huquqiy va jismoniy shaxslar o’rtasida pul mablag’larining harakatida vositachi vazifasini bajaradi. Banklar qarz oluvchi sifatida xalq xo’jaligi tarmoqlarida, jismoniy shaxslar qo’lida turgan bo’sh mablag’larni to’lovlilik asosida jalb qiladi va pul mablag’lari zarur bo’lgan sohaga mablag’larni to’lovlilik va qaytarib berish tamoyillari asosida joylashtirish bilan bog’liq bo’lgan jarayonlarni uzviy nazorat qilib borish lozim. Mutaxassislar shu bank faoliyati bilan bog’liq jarayonlarni to’liq tahlil qilishni, undagi mavjud muammolarni hal qilish yo’llarini aniq bilishlari lozim.

"Bank nazorati va tahlili" fani bo’yicha magistrantlarning bilimiga, o’quviga va ko’nikmasiga qo’yiladigan talablar

Mazkur mutaxassislik bo’yicha o’qiydigan magistrantlar "Bank nazorati va tahlili" fani bo’yicha chuqur bilim olishlari va etuk mutaxassis bo’lib etishishlari uchun quyidagi talablarni bilishini zaruriyat qilib qo’yadi:

- banklar faoliyati bilan bog’liq qonun va yo’riqnomalarni chuqur o’rganish;
- tijorat banklarining hisoblarini tushunib tahlil qila olish;
- bank nazorati asoslarini chuqur o’rganish;

- bank faoliyatida mavjud kamchiliklarning oldini olish yo’llarini bilish;
- bank faoliyatini yaxshilash choralarini ishlab chiqish va takliflar berish qoidalarini bilish va boshqalar.

O’qitish jarayonida nazariy va amaliy bilimlarni solishtirish usullarini tashkil etish magistrantlarning o’qishga bo’lgan qiziqishini tobora oshishiga, ularning mustaqil bilim olishga intilishiga asos bo’ladi.

O’quv rejasidagi boshqa fanlar bilan aloqasi

Magistrantlar namunaviy o’quv dasturiga muvofiq mutaxassislikning asosiy fanlaridan biri sifatida "Bank nazorati va tahlili" fanini chuqur o’rganadilar. Bu fan "Bank ishining zamonaviy muammolari", "Amaliy audit", "Monitar siyosat", "Bank risklari" va boshqa mutaxassislik fanlari bilan uzviy bog’liq. Magistrant bu fan bo’yicha yuqori darajadagi bilimga ega bo’lish uchun bank ishi asoslarini chuqur bilishi lozim.

Fanni o’qitishdagi yangi texnologiyalar

Magistrantlarga zamonaviy usulda "Bank nazorati va tahlili" fanini o’rgatish va ularning bilimini baholash uchun quyidagi usullardan foydalaniladi:

1.ma’ruza bo’yicha olingan bilimlarni aniqlash uchun nazorat ishlari, test topshiriqlarini qo’llash;
2.magistrantlarni mavzular bo’yicha tarqatma materiallar bilan ta’minlash;
3.o’zaro baxs, suhbatlarini tashkil qilish;
4.dars jarayonida "ish o’yinlar"ini joriy qilish va boshqalar.

Fanni o’qitish semestrlari va uslubiy ko’rsatmalar

Bu fan mutaxassislik yo’nalishlarida 1- va 2-semestr davomida o’qitiladi. Semestr davomida fanning asosiy mavzulari, bank ishini tahlil qilish asoslari, umumiy qoidalar o’rgatiladi. Fanni o’qitish ma’ruza va amaliy mashg’ulotlarni, mustaqil ta’limni olib borish asosida auditoriyalarda o’tkaziladi. Magistrantlarning bilimini aniqlash uchun uy vazifalari berib boriladi. Fanni o’qitish yakunida magistrantlarning bilimi test-sinov usullari bilan nazorat qilib boriladi va magistrantning bilim darajasi reyting baholash tizimi asosida baholanadi.

Talabalar bilimini baholashda qo’llaniladigan nazorat tadbirlari

"Bank nazorati va tahlili" fanida talaba o’quv jarayonida ikki marotaba oraliq va joriy hamda bir marotaba yakuniy nazorat orqali baholanadi.

Umumiy va o’quv ishlari bo’yicha hajmi

"Bank nazorati va tahlili" faniga jami 54 soat hajmda vaqt ajratilgan. Shundan ma’ruza 36 soat, amaliy mashg’ulot 18 soat, mustaqil ta’lim 27 soatni tashkil etadi.

2. FAN DASTURI

Fanning predmeti va vazifalari

Tijorat banklari faoliyatini tahlil qilishning manbasi, turi va usullari. Tijorat banklari faoliyatini tahlil qilishning zarurligi. Tijorat banklari faoliyatiga ta’sir qiluvchi omillar.

Masofadan olib boriladigan nazorat. Masofadan nazoratning asosiy ob’ektlari. Nazorat va tahlil olib borishning axborot asosi. *Tijorat banki balansi va uning tarkibi.* Xalqaro hisob va hisob bo’yicha talablar. Iqtisodiy tahlil usullari: koeffitsient usuli. Tahlil turlari. Banklar faoliyatini tahlil qilishda qo’llaniladigan usullar va tahlil metodikasi.

Kapitalni boshqarishni moliyaviy tahlil qilish

Bank kapitali va uning tarkibi. Bank kapitali holati tahlil qilish ko’rsatkichlari va uning hajmiga ta’sir qiluvchi omillar. Tijorat banklarining birinchi darajali kapitali va uning tarkibiy qismlarining tahlili. Unga ta’sir qiluvchi omillar tahlili. Tijorat banklarining ikkinchi darajali kapitali, uning tarkibi. Tijorat banklarining ikkinchi darajali kapitaliga ta’sir qiluvchi omillar tahlili.

Bank aktivlari va majburiyatlarini boshqarishni tahlil qilish

Bank aktivlari va ularning tarkibiy jihatdan tahlili. Bank majburiyatlari va ularning tarkibiy jihatdan tahlili. Daromadliligi, riskliligi darajasi bo’yicha aktivlar tahlili. *Aktivlar va passivlar bo’yicha banklarning daromadlari va xarajatlari tahlili.*

Bankning foyda va xarajatlar bo’yicha hisobotidan tahlil qilishda foydalanish. Bankning asosiy operatsiyalari bo’yicha daromadlarni tahlil qilish, jalb qilingan mablag’larning qiymatini aniqlash. *Oddiy va murakkab foizlarni hisoblash.* Inflyatsiya sharoitida foizlarni hisoblash.Foizlar bo’yicha harajatlarni hisoblash. Bankning asosiy operatsiyalari bo’yicha sof daromadlarni aniqlash.

Bankning umumiy faoliyati bo’yicha sof daromadlarni aniqlash. Bank faoliyatidan olinadigan sof foyda. Tijorat bankining likvidlilik ko’rsatkichlari va ularga bankning aktivlari va majburiyatlarining ta’sirini tahlil qilish.

Tijorat banklarining likvidliligi va to’lovga layoqatliligi tahlili

Likvidlilik tushunchasi.Tijorat banklarining likvidliligini tahlil qilishning maqsadi. Tijorat bankining likvidliligi. Bank faoliyatiga ta’sir qiluvchi tashqi va ichki omillar. *Tijorat banklarining likvidliligi koeffitsientlar usuli bo’yicha tahlil qilish.* Tijorat banklarining to’lovga layoqatliligi. Tijorat banklarining likvidliligi va to’lovga layoqatliligini boshqarish. Tijorat banklarining iqtisodiy normativlarga rioya qilishini tahlil qilish.

Tijorat banklari kredit operatsiyalarining tahlili

Kredit operatsiyalar bo'yicha daromadlar va ularning tahlili. Kreditni to'lash jarayonini tahlil qilish: Kreditni bo'lib-bo'lib to'lash yoki to'liq to'lash. Kreditlarning sifati bo'yicha tahlil. Muammoli kreditlar, ularning tahlili. Kreditni inflyatsiya sharoitida to'lash va uning hisob-kitoblari tahlili. Mijozning moliyaviy ahvoli tahlili. Kredit bo'yicha foizlar tahlili.

Banklarning qimmatli qog'ozlar bilan operatsiyalari bo'yicha faoliyatining tahlili

Tijorat banklarining qimmatli qog'ozlar bilan operatsiyalarining turlari. Ular bo'yicha daromadlarni hisoblash yo'llari. Aktsiyalar va obligatsiyalardan olinadigan daromadlar. Auktsionlar o'tkazish bo'yicha shartnomalarda hisob-kitoblar. Optsionlar o'tkazish bilan bog'liq hisob-kitoblar. Uzoq muddatli investitsiyalar tahlili.

Bank faoliyatini boshqarish va tahlil qilishning xalqaro amaliyoti

Xalqaro amaliyotda bank faoliyatini tahlil qilish usullari va bank likvidliligi.Risk-menejment tushunchasi. Xalqaro amaliyotda aktivlar sifatini aniqlash koeffitsentlari.

Kredit riskini boshqarish asoslari. *Foiz riskini boshqarish tamoyillari. Bankning rentabelligi va foydasi tahlili.* Bankning daromadliligini tahlil qilish. Bank faoliyatining samaradorligi bilan bog'liq muammolarni o'rganish. Xalqaro amaliyotda bank faoliyatini boshqarish usullari.

Bank faoliyatini reyting baholash va uning turlari

O'zbekiston Respublikasi banklar faoliyatini baholashning zamonaviy usullari. Banklar faoliyatini reyting baholashning xalqaro tajribasi. *CAMEL reyting tizimi, O'zbekistonda uni qo'llash imkoniyatlari va muammolari.*

Doimiy bank nazoratini tashkil qilish asoslari

Bank ishida risklar. Kapital etarliligi, kredit risklarini boshqarish. Bozor risklarini va boshqa risklarni boshqarish. Ichki audit. Axborot to'plash va uni tahlil qilish. Doimiy bank nazoratining uslublari. Masofadan turib nazorat qilish. Birlashgan holda nazorat qilish. Xorijiy auditorlardan foydalanish. Nazorat bo'yicha axborotning sir saqlanish asoslari. Nazorat bo'limi xodimlari vakolati.

3. AMALIY MAShG'ULOTLARNING NAMUNAVIY MAVZUSI

Tijorat banklari faoliyatini tahlil qilishning manbasi, turi va usullari

Tijorat banklari faoliyatini tahlil qilishning manbalari. Tijorat banklari faoliyatini tahlil qilishning zarurligi*. Tijorat banklari faoliyatiga ta'sir qiluvchi omillar. Asosiy va qo'shimcha manbalar.

Masofadan olib boriladigan nazorat. Masofadan nazoratning asosiy ob'ektlari. Nazorat va tahlil olib borishning axborot asosi. Tijorat banki balansi va uning tarkibi*. Xalqaro hisob va hisobot bo'yicha talablar. Iqtisodiy tahlil usullari: koeffitsient usuli. Tahlil turlari va ularni qo'llashda turli yondashishlar. Tahlil manbalari.

Kapitalni boshqarishni moliyaviy tahlil qilish

Bank kapitali va uning tarkibi. Bank kapitalinini tahlil qilish manbalari. Bank kapitalini funktsiyalarini amalga oshirilishi va vazifalarining bajarilishi bo'yicha tahlili. Bank kapitali holatini tahlil qilish ko'rsatkichlari va uning hajmiga ta'sir qiluvchi omillar*. Ustav kapitalini tahlil qilish usullari. Rezerv kapitalini tahlil qilish. Masalalar echish va situatsion masalalar.

Bank aktivlari va majburiyatlarini boshqarishni tahlil qilish

Tijorat banklarining aktivlari va majburiyatlari asosida banklarning daromadlari va xarajatlari shakllanishini tahlili. Bank daromadlari va xarajatlarini klassifikatsiya qilish. Foizli va foizsiz daromadlar. Bank daromadlari ularni tahlil qilish manbalari. Tijorat banklarini tahlil qilish turlari.

Bankning foyda va xarajatlar bo'yicha hisobotidan tahlil qilishda foydalanish*. Struktura tahlili va uning maqsadi. Moliyaviy koffitsientlar va ularni aniqlash. Xarajatlarning turlari. Xarajatlarning dinamik tahlili. Bankning asosiy operatsiyalari bo'yicha daromadlarni tahlil qilish, jalb qilingan mablag'larning qiymatini aniqlash. Bankning foiz siyosatining asosiy yo'nalishlari. Bank foizlari, ularni hsioblash va tahlil qilish. Oddiy va murakkab foizlarni hisoblash. Inflyatsiya sharoitida foizlarni hisoblash. Foizlar bo'yicha xarajatlarni hisoblash. Bankning asosiy operatsiyalari bo'yicha sof daromadlarni aniqlash va tahlil qilish. Moliya koeffitsientlari, bank rentabelligi va ularning turlari.

Bankning umumiy faoliyati bo'yicha sof daromadlarni aniqlash. Bank faoliyatidan olinadigan sof foyda. Sof foyda koeffitsientlari va ularni aniqlash. Sof foyda koeffitsientini tahlil qilish. Koeffitsientga ta'sir qiluvchi omillar va ularni tahlil qilish. Tijorat bankining likvidlilik ko'rsatkichlari*. Masalalar echish.

Tijorat banklarining likvidligi va to'lovga layoqatliligi

Likvidlilik tushunchasi. Markaziy bank tomonidan o'rnatilgan normativlar. Tijorat banklarining likvidligini tahlil qilishning asosiy maqsadi. Tijorat bankining likvidliligini aniqlash va tahlil qilish. Bank faoliyatiga ta'sir qiluvchi tashqi va ichki omillar. Tijorat banklarining likvidliligini koeffitsientlar usuli bo'yicha tahlil qilish*. Koeffitsientlarni aniqlash va ular bo'yicha tijorat banklariga baho berish. Tijorat banklarini Tijorat banklarining to'lovga layoqatliligi. Tijorat banklarining likvidliligi va to'lovga layoqatliligini boshqarish. To'lovga layoqatlilikni boshqarish nazariyasi. Tijorat banklari to'lovga layoqatliligini tahlil qilish. Tijorat banklarining iqtisodiy normativlarga rioya qilishini tahlil qilish. Situatsion masalalar echish.

Tijorat banklari kredit operatsiyalarining tahlili

Tijorat Banki kredit portfeliga baho berish va tahlil qilish. Kredit operatsiyalari bo'yicha daromadlar va ularning tahlili*. Kreditni to'lash jarayonini tahlil qilish: kreditni bo'lib-bo'lib to'lash yoki to'liq to'lash. Kreditlarning sifati bo'yicha tahlil. Muammoli kreditlar, ularning tahlili. Kredit risklarni kamaytirish yo'llari: Situatsion masalalar echimi.

Banklarning qimmatli qog'ozlar bilan operatsiyalari bo'yicha faoliyatining tahlili

Qimmatli qog'ozlar bilan operatsiyalarni strukturasi va uning daromadligi. Tijorat banklarining qimmatli qog'ozlar bilan operatsiyalari turlari*. Ular bo'yicha daromadlarni hisoblash yo'llari. Aktsiyalar va obligatsiyalardan olinadigan daromadlar. Auktsionlar o'tkazish bo'yicha shartnomalarda hisob-kitoblar. Masalalar echimi.

Bank faoliyatini boshqarish va tahlil qilishning xalqaro amaliyoti

Tijorat banklar balansini tahlil qilishning asosiy yo'nalishlari. Likvidlik boshqarish mehanizmi. Risk-menejment tushunchasi. Aktivlar sifatini aniqlash koeffitsenti.

Kredit riskini boshqarish asoslari. Foiz riskini boshqarish tamoyillari. Foiz risklarini aniqlash masalalarining tahlili.ish uyini situtsion masalalar echish.

Bank faoliyatini reyting baholash va uning turlari

O'zbekiston Respublikasida banklar faoliyatini baholashning zamonaviy usullari. Banklar faoliyatini reyting baholashning xalqaro tajribasi. Tijorat banklarning balansi asosida banklarning reytingni aniqlash faoliyatlarigi baho berish. CAMEL reyting tizimi, O'zbekistonda uni qo'llash imkoniyatlari va muammolari*. Situatsion masalalar echish.

Doimiy bank nazoratini tashkil qilish asoslari

Bank ishida risklar. Kapital etarliligi, kredit risklarini boshqarish*. Risklarni aniqlash usullari. Ichki risklar ularga baho berish va tahlil qilish. Risklarni boshqarish. Bozor risklarini va boshqa risklarni boshqarish. Ichki audit*. Axborot to'plash va uni tahlil qilish. Doimiy bank nazoratining uslublari. Oraliqdan turib nazorat qilish. Birlashgan holda nazorat qilish. Chet el auditorlaridan foydalanish. Nazorat bo'yicha axborotning sir saqlanish asoslari. Nazorat bo'limi xodimlari vakolati. Ish o'yini va uning echimi.

4. TAVSIYa ETILAYoTGAN MAVZULAR BO'YIChA KO'RGAZMA-NAMOYISh MATERIALLARI: INFORMATsION-TEXNIK VOSITALAR

Internet saytlari: www.bizbook.ru, www.chtivo.ru.
Audio-video jihozlar. - Mavzuga bag'ishlangan video kassetalar.
Kodoskop orqali ko'rsatiladigan slaydlar:

- Kapitalni boshqarishni moliyaviy tahlil qilish mavzusi bo'yicha 2 ta slayd;
- Tijorat banklarining likvidliligi va to'lovga layoqatliligi mavzusi bo'yicha 1 ta slayd;
- Banklarning qimmatli qog'ozlar bilan operatsiyalari bo'yicha faoliyatining tahlili mavzusi bo'yicha 3 ta slayd;
- Bank faoliyatini reyting baholash to'g'risida tushuncha, uning turlari mavzusi bo'yicha 1 ta slayd.

5. O’ZLAShTIRIShNING NAZORATI

Fan bo’yicha talabalarning o’zlashtirishlarini baholash semestr (o’quv yili) davomida muntazam ravishda olib boriladi va quyidagi turlar orqali amalga oshiriladi:

- joriy baholash (JB) - 35%;
- oraliq baholash (OB) - 35%;
- yakuniy baholash (YaB) - 30%.

JB va OB turlar va belgilangan ballar miqdori (o’quv rejasida fanga semestr (o’quv yili) uchun ajratilgan soatning) 70%, yakuniy baholash esa 30% miqdorida belgilanadi.

Fan bo’yicha dastur to’la o’tilgandan keyin YaBda tinglovchi "yozma ish" usulida (o’quv rejasiga ko’ra) o’tkaziladi.

Tayanch tushunchalariga asoslangan (yozma ish) usulini o’tkazish tartibi "Reyting tuzishning yakuniy baholash bosqichida" "Yozma ish" usulini tadbiq etish bo’yicha Namunaviy nizom bilan belgilanadi. Semestr o’quv yili davomida o’qitilgan fan bo’yicha maksimal, 55 va undan yuqori foizni to’plagan talaba qoniqarli o’qiyotgan deb hisoblanadi. Fan bo’yicha maksimal ballning 55% idan kam ball to’plagan talaba qoniqarsiz o’qiyotgan (qarzdor) deb hisoblanadi.

Semestr davomida fan bo’yicha to’plangan ballar quyidagi o’zlashtirish ko’rsatkichlari bilan baholanadi:

- 86 - 100 - "a’lo" - 46,1 - 54,0 ball;
- 71 - 85 - "yaxshi" - 37,9 - 46,0 ball;
- 55 - 70 - "qoniqarli" - 29,7 - 37,8 ball.

6. ADABIYoTLAR

Asosiy adabiyotlar

1. "O’zbekiston Respublikasi Markaziy banki to’g’risida"gi qonun. - T.: O’zbekiston, 1996.
2. "O’zbekiston Respublikasi banklar faoliyati to’g’risida"gi qonun. - T.: O’zbekiston, 1996.
3. Karimov I. A. O’zbekiston iqtisodiy islohotlarni chuqurlashtirish yo’lida. - T.: O’zbekiston, 1995.
4. Abdullaeva Sh. Bank ishi. O’quv qo’llanma. -T.: Moliya, 2000.
5. Abdullaeva Sh. Bank risklari va kreditlash. -T.: Moliya, 2002.
6. Aleksandrova N.G. i dr. Banki i bankovskaya deyatelnosti dlya klientov. - S-Pb.: Piter, 2002.
7. Abashina A. M. Simonova N.N. Kredit i zaymi. - M., 1997.
8. Anikin A.V. Zashchita bankovskix vkladchikov. - M., 1997.
9. Bankovskoe delo: Upravlenie i texnologiya: Ucheb. pos. dlya VUZov. Pod red. prof. A.N. Tovasheva. - M.: Yuniti-Dana, 2001.
10. Banki i bankovskoe delo / Pod.red. I.T. Balabanova - S-Pb.: Piter, 2001.
11. Bratko A.G. Bankovskoe pravo: Teoriya i praktika. -M.: PRIOR. 2000.
12. Boshcharin G.P. Nachalo finansovoy matematiki. - M., 1997.
13. Bogarov V.V. Upravlenie denejnim oborotam predpriyatiy i korporatsiy. - M., 2001.
14. Biznes plan dnushi. Komentariy metodiki sostavleniya. Realniy primer. - M.: Gnomm-press, 1998.
15. Vikulin A.Yu. Antimonopolnie regulirovaniya rinka bankovskix uslug. Ucheb. pos. - M.: INFRA, 2001.

16. Vaurin P.I. Metodika podgotovka i protsedura zashchiti diplomnix rabot po finansovim i ekonomicheskim spetsialnostyam. Ucheb. pos. M.: YuNITI, 2001.
17. Varyash I.Yu.Bankovskaya sotsiologiya. Ekspertnie otsenki v bankovskom dele. - M., 1999.
18. Dengi, Kredit, Banki. Tsennie bumagi. Praktikum: Ucheb. pos. dlya vuzov - Pod red. E.F. Jukova. - M.: YuNITI-DANA, 2001.
19. Jukova E.F. Dengi, Kredit, Banki, Tsennie bumagi Praktikum: Ucheb. pos. M., 2001.
20. Jukova E.F. Dengi, Kredit, Banki. Uchebnik. -M.: YuNITI 2001.
21. Iminov O.K. Kreditniy mexanizm sovremennix usloviyax. Monografiya. - T: TGEU. 2000 god.
22. Iqtisodiy yo'nalishlar choraklik nashr. O'zbekiston. Aprel-iyun. 2001 yil.
23. Karpova T.P. Osnovi upravleniya uchyota. - M.: YuNITI, 1997.
24. Kapitonenko V.V. Investitsii i xedjirovanie. Ucheb. prak. pos. dlya vuzov. -M.: Finansi i statistika, 2001.
25. Kazimagomedov A.A., Ilyasov S.M. Organizatsiya denejno-kreditnogo regulirovaniya. - M.: Finansi i statistika, 2001.
26. Kupchinskiy V.A.,Uminich A.S. Sistma upravleniya resursami banka. - M.: Yupiter, 2000.
27. Larionova I.V. Reorganizatsiya kommercheskix bankov. - M.: Delo, 2000.
28. Mirkin Ya.M. Bankovskie operatsii chast 1, 2, 3. - M.: Delo, 1997.
29. Medvetsov A.N., Medvetsova T.V. Prakticheskaya buxgalteriya ot sozdaniya do likvedatsii. - M.: YuNITI, 1997.
30. Morozova L.L. Analiz tipichnix oshibok. 1, 2-ch. - S-Pb., 1997.
31. Maslechenkov Yu.S. Finansoviy menedjment v kommercheskom banke. - M.: YuNITI, 1996.
32. Matdin A.M. Dengi i ekonomicheskie resheniya. - M.: Delo, 2001.
33. Miller L.R., Devid D. Van-Xuz. Sovremennie dengi i bankovskoe delo. Per. s angl. M.: INFRA, 2000.
34. Normativnie akti po bankovskoy deyatelnosti za 1998-2002.
35. Osnovnie printsipi bankovskogo nadzora. Bank of England, 1996.
36. Oksfordskaya illyustrirovannaya entsiklopediya. V 9t. 3-2-e izd. ispr. Vsemirnaya istoriya. S drevneyshix vremen i dr. - M.: YuNITI, 2000.
37. Parfinova K.G. Parfinova D.L. Operatsionnaya texnika i uchet v kommercheskix bankax. - M.: Yupiter, 1997.
38. Popov V.V. Banki na perexode. - M.: YuNITI, 2001.
39. Parfenov K.G. Bankovskiy plan schetov i pravila vedeniya buxgalterskogo ucheta. - M.: Delo, 2001.
40. Savchuk V.P. Primekko S.I. Velichko E.G. Analiz, razborka investitsionnix proektov: Ucheb. pos. -Kiev: Elga, 1999.
41. Stoyanova E.S. i dr. Upravlenie oborotnim kapitalam -M.: VO Perspektiva, 1998.
42. Tavasiev A.M. i dr. Raschetnie i kassovie uslugi banka. Ucheb. pos. M.: Delo, 2001.
43. Tavasiev A.M. Bankovskoe delo:upravlenie i texnologiya. Ucheb. pos. - M.: Delo, 2001.
44. Tavasiev A.M. i dr. Konkurentsiya v bankovskom sektore Rossii. Ucheb. pos. - M.: YuNTI-DANA, 2001.
45. Fatxudinov R.A. Razrabotka upravlencheskogo resheniya. - M.: YuPITER, 1997.
46. Finansoviy analiz. Pod.red. Efimova O.V. - M.: Finansi i statistika, 1996.
47. Sherrin de Kovin, K. Takki. Strategiya xedjirovaniya. - M.: Finansi i statistika, 1997.
48. Sharifxodjaev M.Sh. Ekonomicheskaya teoriya. -T.: O'qiuvchi, 1999.
49. Sheremet A.D. Finansoviy analiz v kommercheskom banke. - M.: Finansi i statistika, 2000.
50. Internet saytlari:

- www.banking.com - mintaqaviy banklar, assotsiatsiyalar va nashriyotlar bo'yicha bank sanoati resurslari direktorligi.
- www.banking.com/aba - Amerika banklari assotsiatsiyasi.
- www.state.ct.us/dob - konnektikut banklari va kredit birlashmalari, kredit muassasalari va qo'riqlash sanoatini boshqaradi.
- www.arraydev.com/commerce/JIBC - internet banking va kommertsiya jurnali.
- www.bankingtech.com - bank texnologiyalari.
- http://www.zhurnal.ru/5/vir_tech.htm - NOU-XAU VIRTUALNIX TEXNOLOGIY, razdel "Bankovskoe delo".

Qo'shimcha adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Markaziy bankining me'yoriy hujjatlar to'plami. 1999, 2002.
2. O'zbekiston bank tizimini isloh qilish va erkinlashtirish bo'yicha qonunchilik xujjatlari. 2000, 2002.
3. Avdokushin E.F. Mejdunarodnie ekonomicheskie otnosheniya Ucheb. pos. - M.: Delo, 2001.
4. Bunmen G.V, Zolotaya Valyuta ponimaniyu k makroekonomiki gosudarstvii i mira. - M., 2000.
5. Gafarli M.S. i dr. Uzbekskaya model razvitiya. - M., 2000.
6. Ershov M.V. Valyutno-finansovie mexanizmi v sovremennom mire. - M.: OAO MPO, 2001.
7. Zaxarov K.V. i dr. Logistika, effktivnost i riski vneshneekonomicheskix operatsii. - M.: INEKS, 2001.
8. Kostyunina G.M. Mejdunarodnaya praktika regulirovaniya inostrannix investitsiy. Ucheb. pos. - M.: Finansi i statistika 2001.
9. Kupchinskiy V.A. Sistema upravleniya resursami banka. - M.: Ekzamen, 2000.
10. Lomagin N.A. i dr. Vvedenie v teoriya mejdunarodnix otnosheniy i analiz vneshney politiki. Ucheb. pos. M.: Delo, 2001.
11. Lachinov M.M. Osnovi vneshneekonomicheskoy deyatelnosti v stroitelstve. Ucheb. pos. - M.: Delo, 2001.
12. Larionova I.V. Reorganizatsiya kommercheskix bankov. - M.: Finansi i statistika, 2000.
13. Miller L.R. Sovremennie dengi i bankovskoe delo. Per s angl. M.: INFRA-M, 2000.
14. Mirovaya ekonomika, mejdunarodnie ekonomicheskie otnosheniya. Seriya uchebniki. Ucheb. pos. Pod red. Akovopoy. E.S. Feniks, 2001.
15. Mejdunarodnie ekonomicheskie otnosheniya. Pod. red. Liventseva N.N. - M.: Yupiter, 2001.
16. Mirovaya ekonomika i mejdunarodnie ekonomicheskie otnosheniya. Ucheb. pos. pod red. Akavopoy. -M.: Feniks, 2001.
17. Mirovaya ekonomika. Ekonomika zarubejnix stran. Pod red. prof. V.P.Kolesova i dr. - M.: Flinta, 2001.
18. Postnikov S.L. Mirovaya ekonomika i ekonomicheskaya polojenie Rossii. Sbornik statistike, - M., 2001.
19. Strigin A.V. Mirovaya ekonomika. - M.: Ekzamen, 2001.
20. Tavasiev A.N. Bankovskoe delo: upravlenie i texnologii. - M.: Delo, 2001.
21. Xamidov I.A. O'zbekiston Respublikasida tashqi iqtisodiy faoliyat asoslari. - T.: O'zbekiston, 2001.
22. "Bozor, pul va kredit" jurnallari 2001-2002 yillardagi sonlari.
23. "Bank axborotnomasi" gazetasi 2002-2003 yil sonlari.